ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
DZIENNIK WOJEWÓDZKI

NR 14 KATOWICE, DNIA 23 CZERWCA **1945**

Poz. **TREŚĆ:** Str.

DZIAŁ URZĘDOWY

179.

DEKRET

z dnia 7 maja 1945 r.

o przedłużeniu moratorium lokalowego dla spółdzielni.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 99 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Wymieniony w art. 1 dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o moratorium lokalowym dla spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 21) termin wstrzymania z mocy samego prawa wykonania orzeczonych eksmisyj spółdzielni z lokali handlowych i przemysłowych przedłuża się do dnia 1 lipca 1945 r.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
(—) Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski
Minister Sprawiedliwości
Henryk Świątkowski

180.

DEKRET

z dnia 7 maja 1945 r.

o częściowej zmianie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 października 1944 r. o utworzeniu Państwowego Urzędu Repatriacyjnego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 101 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 października 1944 r. o utworzeniu Państwowego Urzędu Repatriacyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 32) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 2 po punkcie a) dodaje się nowy pkt b) w brzmieniu:
„b) organizacja powrotu wysiedlonych przez niemieckiego okupanta do poprzednich miejsc zamieszkania oraz organizacja przesiedlenia na tereny odzyskane ludności z innych okręgów Państwa Polskiego".
2) dalsze punkty b), c), d), e), f), art. 2 otrzymują kolejno oznaczenia c), d), e), f), g);
3) w punkcie c) art. 2 po słowie „repatriantów" dodaje się słowa „i przesiedleńców";
4) w punkcie d) art. 2 po słowie „repatriacji" dodaje się słowa „i przesiedlenia";
5) w punkcie e) art. 2 po słowie „repatriantów" dodaje się słowa „i przesiedleńców";
6) w punkcie g) art. 2 po słowie „repatriantami" dodaje się słowa „i przesiedleńcami";
7) Art. 4 otrzymuje brzmienie:
„Art. 4. Na czele Państwowego Urzędu Repatriacyjnego stoi dyrektor, którego mianuje i zwalnia Rada Ministrów na wniosek Ministra Administracji Publicznej.
8) Art. 6 otrzymuje brzmienie:
„Art. 6. Zastępcę dyrektora Państwowego Urzędu Repatriacyjnego mianuje i zwalnia Minister Administracji Publicznej na wniosek dyrektora; pozostałych urzędników mianuje i zwalnia dyrektor".
9) Art 7 otrzymuje brzmienie:
„Art. 7. Państwowy Urząd Repatriacyjny podlega Ministrowi Administracji Publicznej. Budżet tego urzędu objęty jest budżetem Ministerstwa Administracji Publicznej".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Administracji Publicznej do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 7 października 1944 r. o utworzeniu Państwowego Urzędu Repatriacyjnego (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 32) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów ogłoszonych do dnia wydania jednolitego tekstu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Administracji Publicznej.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
(—) Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski
Minister Administracji Publicznej:
(—) Edward Ochab

181.

DEKRET

z dnia 7 maja 1945 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego Polskie Biuro Podróży „Orbis".

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 100 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy, (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: Polskie Biuro Podróży „Orbis", zwane w dalszych artykułach w skrócie „Orbis".

Art. 2. Siedzibą Orbisu jest siedziba naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. Przedmiotem działalności Orbisu jest:
a) pomoc przy organizowaniu ruchu turystycznego krajowego i zagranicznego,
b) sprzedaż biletów kolejowych, okrętowych, lotniczych i autobusowych, krajowych i zagranicznych,
c) propagowanie obiektów turystycznych Polski przez wydawanie przewodników, prospektów i ulotek propagandowych,
d) pomoc przy organizowaniu ryczałtowych wywczasów i urlopów na letniskach,
e) organizowanie i eksploatacja domów wypoczynkowych i noclegowych oraz automobilowych stacyj benzynowych, stacyj obsługi automobilistów i garaży,
f) współpraca z organizacjami i przedsiębiorstwami zagranicznymi o pokrewnym zakresie działania,
g) agenturowe ubezpieczenie podróżnych i bagażu,
h) prowadzenie kantorów wymiany w ramach dozwolonych przez Ministerstwo Skarbu,
i) wykonywanie innych czynności, zleconych przez Ministerstwo Komunikacji, a mających związek z turystyką i usprawnieniem ruchu pasażerskiego.

Art. 4. Orbis stanowi odrębną jednostkę gospodarczą i jest osobą prawną. Gospodarka Orbisu prowadzona być winna według zasad handlowych z uwzględnieniem potrzeb Państwa i wymogów życia społecznego na podstawie rocznych planów finansowo-gospodarczych.

Plany finansowo-gospodarcze Orbisu zatwierdza Rada Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 5. Naczelny nadzór nad przedsiębiorstwem „Orbis" sprawuje Minister Komunikacji. Kontrolę Orbisu w zakresie gospodarki finansowej sprawuje Minister Skarbu, zaś w zakresie propagandowym Minister Informacji i Propagandy.

Art. 6. Na czele Orbisu stoi dyrektor, którego mianuje i zwalnia Minister Komunikacji. Sposób powoływania i zwalniania innych władz Orbisu określi statut organizacyjny, uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji.

Dyrektor sprawuje kierownictwo techniczne i administracyjne Orbisu i zastępuje go wobec władz sądowych, administracyjnych i osób trzecich.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Komunikacji, Skarbu oraz Informacji i Propagandy, każdemu w jego zakresie działania.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
(—) Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski
Minister Komunikacji:
(—) Jan Rabanowski
Minister Skarbu:
(—) Konstanty Dąbrowski
Minister Informacji i Propagandy:
(—) Stefan Matuszewski

182.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 maja 1945 r.

o regulaminie wyborów do rady zakładowej i wyborów delegata.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 105 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie art. 13 dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz 36) zarządzam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Przez artykuły powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego omówienia należy rozumieć artykuły dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 36).

§ 2. Wybory członków rady zakładowej lub delegata zarządza się:
1) celem ukonstytuowania pierwszych rad zakładowych,
2) z upływem ustawowej kadencji rady zakładowej lub delegata (art. 10 i 11),
3) gdy liczba członków rady zakładowej spadnie poniżej ustawowej (art. 7) i nie można uzupełnić jej w trybie przewidzianym w art. 19,
4) w razie rozwiązania rady zakładowej lub usunięcia delegata (art. 20 i 21) albo odwołania delegata art. 17 ust. 2).

§ 3. W wypadkach objętych punktem 4 § 2 wybory przeprowadza się w trybie ustalonym dla pierwszych wyborów do rad zakładowych (art. 14).

II. Komisja wyborcza.

§ 4. Przewodniczący komisji wyborczej zwołuje jej posiedzenia (art. 14).

§ 5. Do zadań komisji wyborczej lub kierownika wyborów (art. 15) należy przygotowanie i kierownictwo wyborami, w szczególności:
1) oznaczenie terminu wyborów,
2) ustalenie wykazu wyborców,
3) ustalenie liczby członków rady zakładowej (art. 7),
4) ustalenie list kandydatów lub poszczególnych kandydatur stosownie do przepisu art. 9 ust. 2,
5) kierownictwo zebraniem wyborczym,
6) obliczanie głosów i podział mandatów,
7) ogłoszenie wyniku wyborów,
8) wydanie zaświadczeń, stwierdzających wybór na członków rady zakładowej lub na stanowisko delegata.

§ 6. Uchwały komisji wyborczej zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący posiada prawo głosu na równi z członkami komisji.

§ 7. Ogłoszenia o wyborach, podpisane przez członków komisji wyborczej lub przez kierownika wyborów, podaje się do wiadomości pracowników przez wywieszenie w zakładach pracy w miejscu widocznym.

Odpis ogłoszenia należy bezzwłocznie doręczyć obwodowemu inspektorowi pracy.

§ 8. (1) Komisja wyborcza zarządza natychmiast po jej powołaniu wybory rady zakładowej, które odbędą się najpóźniej w 3 tygodnie od dnia jej powołania.

(2) Kierownik wyborów zarządza w ciągu trzech dni po swym powołaniu wybory delegata, które odbędą się w ciągu tygodnia od dnia ich zarządzenia.

(3) Termin wyborów podaje się natychmiast po jego ustaleniu do wiadomości wyborców.

§ 9. Komisja wyborcza lub kierownik wyborów ustala wykaz osób uprawnionych do głosowania na podstawie spisu pracowników, zatrudnionych w danym zakładzie pracy (art. 9 ust. 1).

§ 10. W ogłoszeniu o terminie wyborów komisja wyborcza lub kierownik wyborów wzywa wyborców do przedstawienia w terminie trzydniowym od dnia tego wezwania list kandydatów na członków rady zakładowej i ich zastępców, lub kandydatów na delegata i jego zastępców, podając zarazem do wiadomości pracowników liczbę członków rady zakładowej, jaką należy wybrać (art. 7).

III. Listy kandydatów.

§ 11. Lista kandydatów zawiera podwójną liczbę kandydatów w stosunku do liczby członków rady zakładowej danego zakładu pracy, stosownie do przepisu art. 7.

§ 12. Przy zgłaszaniu kandydatów należy podać: 1) imię i nazwisko kandydata, 2) wiek, 3) stanowisko w zawodzie, 4) okres pracy w danym zakładzie pracy, 5) nazwę organizacji zawodowej, do której kandydat należy, 6) datę wstąpienia do organizacji zawodowej, poświadczoną przez tę organizację, 7) miejsce zamieszkania i 8) oświadczenie kandydata, że w razie wyboru przyjmie mandat członka rady zakładowej lub delegata.

§ 13. (1) Listę kandydatów podpisują w zakładach pracy, zatrudniających: od 21 do 100 pracowników — co najmniej 5 wyborców, od 101—500 pracowników — co najmniej 10 wyborców, powyżej 500 pracowników co najmniej 30 wyborców.

(2) Jedną spośród osób podpisujących listę wskazuje się jako męża zaufania listy. W braku tej wskazówki mężem zaufania jest pierwszy z podpisanych.

§ 14. Zadaniem męża zaufania listy jest porozumiewanie się z komisją wyborczą we wszystkich sprawach, dotyczących uczestnictwa zwolenników danej listy w wyborach.

§ 15. Komisja wyborcza winna sprawdzić, czy osoby, figurujące na zgłoszonych listach kandydatów, lub poszczególne kandydatury posiadają bierne prawo wyborcze stosownie do przepisu art. 9 ust. 2.

§ 16. (1) Jeśli poszczególne kandydatury lub listy kandydatów nie odpowiadają przepisom § 13 niniejszego rozporządzenia oraz warunkom, przewidzianym w art. 9 ust. 2, chyba że Minister Pracy i Opieki Społecznej zezwolił na odstępstwa od tych warunków, komisja wyborcza lub kierownik wyborów wzywają zgłaszających poszczególne kandydatury lub męża zaufania listy do usunięcia dostrzeżonych braków, wyznaczając na to trzydniowy okres czasu.

(2) W razie nie usunięcia braków w terminie, komisja wyborcza lub kierownik wyborów stwierdzają nieważność listy lub poszczególnych kandydatur.

§ 17. Komisja wyborcza opatruje zgłoszone listy kolejnymi numerami w miarę ich zgłaszania.

§ 18. Najpóźniej na 3 dni przed dniem wyborów komisja wyborcza lub kierownik wyborów podaje do wiadomości pracowników ustalone kandydatury lub ważnie zgłoszone listy kandydatów.

§ 19. Jeżeli złożono tylko jedną listę ważną wymienieni w niej są wybrani bez głosowania. W tym wypadku należy zawiadomić o tym pracowników danego zakładu pracy w sposób ustalony w załączniku Nr 6.

IV. Kartki wyborcze.

§ 20. Kartki wyborcze winny zawierać w razie głosowania na listy kandydatów — tylko wypisany numer listy, a w razie głosowania na poszczególne kandydatury przy wyborach delegata — nazwisko i imię kandydata, za którym wyborca się oświadcza.

§ 21. Kartki wyborcze są nieważne: 1) gdy zawierają dopiski prócz numeru listy lub — w razie wyboru delegata — dopiski przy nazwisku kandydata, 2) gdy są nieczytelne lub nie wskazują niewątpliwie na jedną z ważnie zgłoszonych list lub na jedną z ważnie zgłoszonych kandydatur.

V. Głosowania.

§ 22. Przed przystąpieniem do głosowania komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest pusta, poczem urnę pieczętuje i zamyka. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

§ 23. Urna winna stać w widocznym miejscu. Wyborcy głosują osobiście przez wrzucenie do urny kartki wyborczej w kopercie lub zwiniętej tak, by pismo nie było widoczne.

§ 24. Bezpośrednio po zakończeniu głosowania, przewodniczący komisji wyborczej opróżnia urnę i komisja przystępuje w obecności mężów zaufania list do obliczania głosów.

§ 25. O ważności kartek wyborczych, zakwestionowanych przez któregokolwiek z członków komisji, rozstrzyga komisja większością głosów. Powziętą decyzję wnosi się do protokółu.

VI. Podział mandatów.

§ 26. Po ustaleniu ilości głosów ważnie oddanych na każdą listę komisja wyborcza przystępuje do podziału mandatów.

§ 27. Podział mandatów odbywa się następująco: łączną sumę głosów ważnie oddanych na wszystkie ważnie zgłoszone listy kandydatów dzieli się przez liczbę członków rady zakładowej, ustaloną przez komisję wy-

borczą dla danego zakładu pracy. Otrzymana w ten sposób liczba bez ułamka jest dzielnikiem wyborczym. Każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów ważnie oddanych na daną listę, przy czym ułamków nie uwzględnia się. Jeżeli po tym podziale pozostaną wolne mandaty, dzieli się ilość głosów, uzyskaną przez każdą listę przez liczbę mandatów już jej przyznanych, powiększoną o jeden. Tej liście, która wykaże najwyższy iloraz, licząc wraz z ułamkiem, przyznaje się dalszy mandat.

W ten sposób postępuje się aż do rozdziału wszystkich mandatów pomiędzy listy.

Jeżeli parę list ma równe prawo do tego samego mandatu, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

Przykład: Zakład pracy wybiera 9 członków rady zakładowej.

Uprawnionych do głosowania 100 osób. Zgłoszono 3 listy ważne.

Lista Nr 1 otrzymała 45 głosów ważnych
„ „ 2 „ 25 „ „
„ „ 3 „ 20 „ „
razem 90 głosów

Ustalamy dzielnik wyborczy:
90 : 9 = 10

Dzielnik wyborczy — 10.

Podział mandatów między listy:
Lista Nr 1 otrzymuje 45 : 10 = 4 mandaty
„ „ 2 „ 25 : 10 = 2 „
„ „ 3 „ 20 : 10 = 2 „
razem 8 mandatów

Pozostaje 1 mandat wolny.
Lista Nr 1 otrzymuje 45 : 5 = 9
„ „ 2 „ 25 : 3 = $8^1/_3$
„ „ 3 „ 20 : 3 = $6^2/_3$

dziewiąty mandat otrzymuje — lista Nr 1.

Wynik ostateczny:
Lista Nr 1 otrzymuje 5 mandatów
„ „ 2 „ 2 mandaty
„ „ 3 „ 2 „

§ 28. Mandaty uzyskane przez poszczególne listy przypadają kandydatom danej listy w kolejności zajmowanego miejsca na liście.

VII. Protokół wyborczy.

§ 29. Przewodniczący komisji wyborczej lub kierownik wyborów bezpośrednio po ustaleniu wyniku wyborów sporządza protokół, który zawiera: datę, czas trwania oraz miejsce wyborów, liczbę uprawnionych do głosowania, liczbę głosujących, liczbę oddanych nieważnych kart do głosowania, liczbę ważnie oddanych głosów na poszczególne kandydatury (art. 2) lub na poszczególne listy kandydatów, imię, nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania wybranych członków rady zakładowej lub delegata.

§ 30. Do protokółu dołącza się zgłoszenia kandydatów albo listy kandydatów, karty obliczenia, kartki wyborcze (ważne i unieważnione). Protokół wyborczy wraz z załącznikami przewodniczący komisji wyborczej lub kierownik wyborów przekazuje nowo wybranej radzie zakładowej lub delegatowi.

VIII. Ustalenie wyników wyborów.

§ 31. Po ustaleniu treści protokółu, komisja wyborcza lub kierownik wyborów ogłasza wynik wyborów, poczem wydaje każdemu z wybranych członków rady zakładowej lub delegatowi zaświadczenie, podpisane przez członków komisji wyborczej lub przez kierownika wyborów, stwierdzające wybór.

§ 32. Komisja wyborcza winna najpóźniej po upływie tygodnia od dnia wyborów zwołać nowo wybraną radę zakładową. W wypadku gdy wybierany jest delegat, nowo wybrany delegat winien rozpocząć swą działalność najpóźniej po upływie tygodnia od dnia wyborów.

§ 33. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 maja 1945 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Wiktor Trojanowski

Załączniki do rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1945 r. o regulaminie wyborów do rady zakładowej i wyborów delegata (poz. 105).

WZÓR Nr 1. *Załącznik Nr 1.*

Zawiadomienie.

W dniu .... w czasie od godz. .... do godz. .... odbędą się wybory .... członków Rady Zakładowej .... (Delegata).

Listy kandydatów (poszczególne kandydatury)............ zgłaszać należy do dnia ....

Liczba członków rady zakładowej w zakładzie pracy wynosi ....

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej

............, dnia .... r.

WZÓR Nr 2 *Załącznik Nr 2.*

Wykaz ważnie zgłoszonych list kandydatów na członków Rady Zakładowej:

Lista Nr 1.	Lista Nr 2.
....	....
....	....
....	....
............itd.	............itd.

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej

............, dnia .... r.

WZÓR Nr 3. *Załącznik Nr 3.*

Wykaz ważnie zgłoszonych kandydatur na delegata:

1) .... 3) ....
2) .... 4) .... itd.

Kierownik wyborów

............, dnia .... r.

WZÓR Nr 4. *Załącznik Nr 4.*

Protokół wyborczy

Dnia .... r. ....odbyły się wybory członków Rady Zakładowej............
.... (Delegata) ....
Nazwisko członków Komisji Wyborczej ....
Nazwisko kierownika wyborów .... Liczba oddanych głosów ....
Liczba głosów unieważnionych .... Liczba głosów ważnych ....
Liczba głosów ważnych, oddanych na poszczególne listy kandydatów ....
Lista Nr 1 otrzymała.. głosów
Lista Nr 2 otrzymała.. głosów
Liczba głosów oddanych na poszczególne kandydatury..
W y n i k w y b o r ó w
Lista Nr 1 otrzymała mandatów ....
Lista Nr 2 otrzymała mandatów ....
Kandydat .... otrzymał głosów ....
Kandydat .... otrzymał głosów ....itd.

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej

...., dnia .... r.

WZÓR Nr 5. *Załącznik Nr 5.*

Ogłoszenie wyników wyborów

Na członków Rady Zakładowej wybrano:
z listy Nr 1 .... z listy Nr 2 .... itd.
(Na delegata wybrano ....)

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej
Kierownik wyborów

...., dnia .... r.

WZÓR Nr 6. *Załącznik Nr 6.*

Powołanie rady zakładowej bez wyboru

Ponieważ zgłoszono tylko jedną listę kandydatów, za członków Rady Zakładowej wybrano:
1) .... 3) ....
2) .... 4) ....itd.

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej

...., dnia .... r.

WZÓR Nr 7. *Załącznik Nr 7.*

Komisja Wyborcza .... (Kierownik wyborów ....)
Zakład pracy .... w.....................................
niniejszym zaświadcza, że obyw. .... został
w dniu .... wybrany na członka Rady Zakładowej ....
(na Delegata ....)

Przewodniczący Komisji Wyborczej
Członkowie Komisji Wyborczej
Kierownik wyborów

...., dnia .... r.

183.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 maja 1945 r.

o wzorowym regulaminie funkcjonowania rady zakładowej.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 106 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie art 22 dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 36) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przez artykuły powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego omówienia należy rozumieć artykuły dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 36).

§ 2. Rada zakładowa na pierwszym swym zebraniu wybiera ze swego grona zarząd (przewodniczącego, jego zastępcę oraz sekretarza). O ile rada zakładowa liczy więcej niż 9 członków, wybiera ona zarząd, składający się z większej liczby członków, z tym, że liczba członków zarządu nie może przekraczać jedenastu.

§ 3. Rada zakładowa może wyłonić ze swego grona sekcje dla załatwiania poszczególnych kategoryj spraw (art. 3 i 4).

§ 4. Przewodniczący reprezentuje radę zakładową na zewnątrz, wykonywa jej uchwały lub czuwa nad ich wykonaniem, ustala przedmiot i porządek obrad rady zakładowej, zarządu i ogólnego zebrania i przewodniczy tym obradom.

§ 5. Zebrania rady zakładowej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, niż raz na tydzień.

§ 6. Uchwały rady zakładowej z wyjątkiem uchwał objętych art. 18 zapadają zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków; w razie równości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

§ 7. Uchwały rady zakładowej, co do których nie zastrzeżono poufności, należy wywiesić na specjalnej tablicy, umieszczonej w miejscu widocznym.

§ 8. Rady zakładowe utrzymują stałą łączność z pracownikami danego zakładu pracy. W zakładach pracy,

zatrudniających powyżej 100 pracowników, zarządy rad zakładowych winny wyznaczyć jeden lub więcej dni w tygodniu oraz godziny, z reguły poza czasem pracy, dla zapoznania się z życzeniami pracowników.

§ 9. Z przebiegu zebrania rady zakładowej sporządza się protokół, który zawiera: listę obecności, porządek obrad, powzięte uchwały, liczbę głosów, które padły za poszczególnymi wnioskami, ewentualne zdanie odrębne mniejszości na jej żądanie, oraz podpis przewodniczącego.

§ 10. O zwołaniu ogólnego zebrania zawiadamia się pracowników najpóźniej na 3 dni przed terminem.

Rada zakładowa może uchwałą powziętą większością $^2/_3$ głosów zwołać w wypadku nagłym, ogólne zebranie bez zachowania tego terminu.

§ 11. Ogólne zebrania zwołuje się:

1) przynajmniej raz na 3 miesiące celem wysłuchania sprawozdania rady zakładowej (art. 31).
2) z inicjatywy rady zakładowej,
3) na żądanie $^1/_4$ ogólnej liczby pracowników zakładu,
4) na żądanie pracodawcy,
5) na skutek wniosku zarządu pracowniczej organizacji zawodowej, obejmującej dany zakład pracy.

§ 12. Przedmiotem obrad ogólnego zebrania jest:

1) wybór członków rady zakładowej,
2) sprawozdanie rady zakładowej,
3) sprawy związane z działalnością rady zakładowej.

§ 13. Uchwały ogólnego zebrania zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby pracowników danego zakładu pracy.

§ 14. Rada zakładowa pełni swe czynności do czasu ukonstytuowania się nowej rady zakładowej w trybie przewidzianym w art. 14. W wypadku, przewidzianym w art. 10, czynności rady zakładowej pełni komisja wyborcza, powołana zgodnie z art. 14.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 maja 1945 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Wiktor Trojanowski

184.
ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ
z dnia 7 maja 1945 r.
w sprawie rozszerzenia prawa do zaopatrzeń inwalidzkich.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 108 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie art 303 ust. (6) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) zarządzam, co następuje:

§ 1. Prawo do zaopatrzeń inwalidzkich, przewidzianych w art. 302 i 303 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396), rozszerza się na osoby, urodzone w czasie od dnia 1 stycznia 1874 r. do dnia 31 grudnia 1876 r. włącznie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Wiktor Trojanowski

185.
ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia 12 maja 1945 r.
o organizacji Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 102 z dnia 12 maja 1945 r.)

Na podstawie art. 6 ust. 1) dekretu z dnia 30 marca 1945 r. „o pomiarach kraju i organizacji miernictwa" (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58), zarządzam, co następuje:

1. (1) Na czele Głównego Urzędu Pomiarów Kraju, dalej nazywanego „Głównym Urzędem", stoi prezes, mianowany i odwoływany przez Radę Ministrów, na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

(2) Zastępców prezesa Głównego Urzędu mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu.

(3) Pozostałych funkcjonariuszów Głównego Urzędu mianuje i odwołuje jego prezes.

2. Do zakresu działania prezesa Głównego Urzędu należy:

a) kierownictwo Głównym Urzędem,
b) ogólny nadzór nad Geodezyjnym Instytutem Naukowo-Badawczym oraz koordynowanie prac tegoż instytutu z pracami Głównego Urzędu,
c) przewodniczenie Państwowej Radzie Mierniczej,
d) koordynowanie prac wojskowej służby topograficznej z pracami Głównego Urzędu,
e) ustalanie w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu przepisów taryfowych za czynności techniczne i pomiarowe organów podległych oraz za czynności ewidencyjne katastru gruntowego,
f) wydawanie przepisów pomiarowych i technicznych w zakresie działania Głównego Urzędu,
g) ustalanie w porozumieniu z organizacjami zawodowymi przepisów taryfowych za czynności techniczne i pomiarowe osób uprawnionych do ich wykonania.

3. Prezes Głównego Urzedu ustali szczegółowy podział czynności i regulamin wewnętrznego urzędowania Głównego Urzędu.

4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski

186.
ROZPORZĄDZENIE
KIEROWNIKA RESORTU KOMUNIKACJI, POCZT i TELEGRAFU
z dnia 18 września 1944 r.
wydane w porozumieniu z Kierownikiem Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów i Kierownikiem Resortu Administracji Publicznej, w sprawie opłat pocztowych za przesyłki listowe władz i urzędów państwowych.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 26 z dnia 20 września 1944 r.)

Na podstawie art. 18 ustęp 3 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie, w brzmieniu, ustalonym w załączniku do obwieszczenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 4 sierpnia 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r .o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 481) zarządza się co następuje:

§ 1. Do czasu wydania znaczków pocztowych dla przesyłek urzędowych otrzymuje § 1 rozporządzenia Ministrów: Poczt i Telegrafu, Skarbu i Spraw Wewnetrznych z dnia 22 lipca 1933 r. o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnym i karnym (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 448) następujące brzmienie:

„Opłaty za przesyłki listowe, wysyłane przez władze i urzędy państwowe, samorządu terytorialnego i gospodarczego w poruczonym zakresie działania oraz przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe", ustala się następująco:

a) zwykłe listy i kartki . . . . 15 gr
b) polecone listy i kartki . . . . 25 gr
c) zwykłe listy i kartki za zwrotnym poświadczeniem odbioru . . . . 25 gr
d) polecone listy i kartki za zwrotnym poświadczeniem odbioru . . . . 50 gr

§ 2. Opłaty za przesyłki, przewidziane w § 10 wymienionego rozporządzenia, ustala się następująco:

a) list zwykły za zwrotnym poświadczeniem odbioru . . . . 70 gr
b) list polecony za zwrotnym poświadczeniem odbioru . . . . 120 gr

§ 3. Opłaty, ustalone w § 1 są kredytowane.

§ 4. Zestawienie kwot, przypadających do zapłaty za poszczególne miesiące, ustala co miesiąc Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafu osobno dla każdego resortu na podstawie wykazów, przedstawionych jej przez urzędy pocztowe, a następnie przesyła je Resortowi Gospodarki Narodowej i Finansów, który kwotę należności za dany miesiąc przekazuje Resortowi Komunikacji, Poczt i Telegrafu w terminie 14-dniowym po otrzymaniu zestawienia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dniem ogłoszenia.

Kierownik Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów:
(—) Jan Stefan Haneman

Kierownik Resortu Komunikacji, Poczt i Telegrafów:
(—) Inż. Jan Grubecki

Kierownik Resortu Administracji Publicznej:
(—) Stanisław Kotek-Agroszewski

187.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 13 kwietnia 1945 r.

w sprawie zmiany zarządzenia o ustanowieniu przymusowego zarządu państwowego nad majątkiem stowarzyszeń i związków zawodowych pracowników kolejowych.

(Przedruk z Monitora Polski Nr 5, poz. 16 z dnia 25 maja 1945 r.)

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 437), art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110 poz. 976) oraz dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 545), zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 22 marca 1945 r. o ustanowieniu przymusowego zarządu państwowego nad majątkiem stowarzyszeń i związków zawodowych pracowników kolejowych (Monitor Polski Nr 1, poz. 5) — § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zarządcą państwowym nad wymienionymi wyżej majątkami ustanawia się stowarzyszenie „Związek Zawodowy Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej" w Warszawie, używający skrótu Z. Z. K."

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Komunikacji:
(—) inż. *Jan Rabanowski*

188.

ZARZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 17 maja 1945 r.

o przejęciu uprawnień i obowiązków pomiarowych przez Główny Urząd Pomiarów Kraju przy Prezydium Rady Ministrów.

(Przedruk z Monitora Polski Nr 5, poz. 20 z dnia 25 maja 1945 r.)

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 30. III. 1945 r. o pomiarach kraju i organizacji miernictwa (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58) — zarządza się, co następuje:

§ 1. Wszelkie uprawnienia i obowiązki, objęte art. 3 dekretu na wstępie wymienionego, a wchodzące dotychczas w zakres działania innych urzędów, przechodzą na Główny Urząd Pomiarów Kraju.

§ 2. Ministerstwa: Komunikacji, Administracji Publicznej, Skarbu, Reform Rolnych (Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych), Przemysłu (Wyższy Urząd Górniczy) — przekażą protokółami zdawczo-odbiorczymi odnośne akta, materiał pomiarowy oraz przyrządy i urządzenia techniczne delegatom, wyznaczonym przez prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski

189.

ZARZĄDZENIE
PREZESA GŁÓWNEGO URZEDU POMIARÓW KRAJU

z dnia 9 maja 1945 r.

o powszechnej rejestracji sił mierniczych i personelu pomocniczego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

(Przedruk z Monitora Polski Nr. 5, poz. 21 z dnia 25 maja 1945 r.)

Na mocy art. 3 punkt „j" dekretu z dnia 30. 3. 1945 r. o pomiarach kraju i organizacji miernictwa (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58) zarządza się, co następuje:

§ 1. Urzędy wojewódzkie przeprowadzą przez organa pomiarowe, stojące do ich dyspozycji, powszechną rejestrację sił mierniczych i personelu pomocniczego na terenach województw.

§ 2. Rejestracji podlegają:
a) inżynierowie mierniczy i inżynierowie geodeci,
b) mierniczy przysięgli, mierniczy,
c) technicy mierniczy, kreślarze mierniczy,
d) pomocniczy personel mierniczy.

Za mierniczych uważa się osoby określone w art. 2 pkt. „b" ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15. 7. 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 454 z r. 1928). Za techników mierniczych, kreślarzy mierniczych i pomocniczy personel mierniczy uważa się osoby zatrudnione zawodowo w dziedzinie miernictwa, na podstawie długoletniej praktyki, bądź przeszkolenia specjalnego.

§ 3. Rejestracja obowiązuje nie tylko siły miernicze i personel pomocniczy zatrudniony w instytucjach: państwowych, samorządowych, spółdzielczych, społecznych itp. lub trudniących się wolną praktyką, ale również wszystkie te osoby, które są wymienione w par. 2, chociaż miernictwem obecnie nie trudnią się.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim, a terminy wykonania rejestracji określą poszczególne urzędy wojewódzkie.

Prezes:
(—) Inż. Jan Piotrowski

190.

OBWIESZCZENIE
MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 11 maja 1945 r.

w sprawie przedłożenia list kandydatów na członków tymczasowych rad Ubezpieczalni Społecznych w Bielsku, Chrzanowie, Kaliszu, Kielcach, Ostrowcu, Piotrkowie, Płocku, Poznaniu, Tarnowie, Tomaszowie Mazowieckim, Warszawie i Żyrardowie.

(Przedruk z Monitora Polski Nr 5, poz. 22 z dnia 25 maja 1945 r.)

Na podstawie § 1 rozporządzenia Kierownika Resortu Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1. 10. 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 34), wzywa się czynne w okręgach niżej wymienionych ubezpieczalni społecznych: organizacje zawodowe, robotników i pracowników umysłowych oraz izby przemysłowo-handlowe i organizacje zawodo-

we pracodawców w przemyśle i handlu, tudzież zarządy przedsiębiorstw i instytucyj państwowych i samorządowych, nie należących do stowarzyszeń zawodowych pracodawców, aby w terminie 21 dni, licząc od dnia ogłoszenia tego obwieszczenia w Monitorze Polskim, przedstawiły Ministerstwu Pracy, Opieki Społecznej, Departament Ubezpieczeń Społecznych (Warszawa, Wileńska 2/4) listy kandydatów na członków i zastępców członków tymczasowych rad niżej wymienionych ubezpieczalni społecznych:

Siedziba Ubezpieczalni Społecznej	OKRĘG	Liczba członków tymczasowej Rady
Bielsko	pow. bielski, cieszyński, m. Bielsko	18
Chrzanów	pow. chrzanowski	18
Kalisz	pow. kaliski, koniński, turecki	18
Kielce	pow. kielecki, włoszczowski, jędrzejowski, pińczowski, stopnicki .	18
Ostrowiec Kiel.	pow. opatowski, iłżecki	18
Piotrków	pow. piotrkowski, radomszczański	18
Płock	pow. płocki, sierpecki, gostyński, płoński	18
Poznań	pow. poznański, śremski, m. Poznań	27
Tarnów	pow. tarnowski, dąbrowski, brzeski, bocheński	18
Tomaszów Maz. ...	pow. brzeziński, rawski, opoczyński	18
Warszawa	pow. warszawski, radzymiński, miński, garwoliński, grójecki, m. Warszawa	27
Żyrardów	pow. błoński, sochaczewski, skierniewicki, łowicki	18

Kandydaci winni odpowiadać wymogom § 5, a listy kandydatów przepisom §§ 4, 5, 7 wspomnianego rozporządzenia. Organizacje zawodowe pracowników złożyć mogą wspólną listę. to samo dotyczy organizacji pracodawców.

w/z Min. Pracy i Op. Społ. (—) *E. Giebartowski*, Pods. St.

191.

ZARZĄDZENIE WOJEWODY ŚLĄSKO-DĄBROWSKIEGO

z dnia 1 czerwca 1945 r. (Nr 66 Pr 20/2/45)

w sprawie powołania Komitetów Przesiedleńczych

Zważywszy, że akcja przesiedlenia ludności polskiej na ziemie zachodnie ma dziejowe znaczenie dla narodu polskiego, oraz że jest to centralne zagadnienie wokół którego skupić się winny wszystkie siły zarówno społeczeństwa jak i aparatu państwowego dla najsprawniejszego przezwyciężenia trudności i skoordynowania wszystkich poczynań,

Zarządzam:

Powołuje się Komitety Osadnicze i Komitety Przesiedleńcze. Na przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Osadniczego powołuję z Urzędu Ob. Wicewojewodę inż. Wengierowa.

W skład Wojewódzkiego Komitetu wchodzą: przedstawiciele partii politycznych, Wojewódzkiej Rady Narodowej, Związków Zawodowych, Samopomocy Chłopskiej, Państwowego Urzędu Repatriacji, Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, Dyrekcji Kolei, Delegaci Urzędu Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej oraz działacze gospodarczy i naukowi. Członków Komitetu w liczbie 20 powołuje Wojewoda.

Wojewódzki Komitet Przesiedleńczy ma za zadanie:

1) mobilizowanie wszystkich sił społecznych na terenie Województwa dla akcji przesiedleńczej i osadniczej;
2) koordynowanie akcji przesiedleńczej na Opolszczyźnie z pracami Wojewódzkich Komitetów Przesiedleńczych na terenie województw wschodnich Rzeczypospolitej;
3) koordynowanie organów społecznych i państwowych biorących udział w akcjach przesiedleńczych, jak to Administracji Ogólnej, PUR-u, WUZ-u, Z. S. Chł., P. Z. Z. itp.;
4) kontrolę całokształtu akcji przesiedleńczo-osadniczej;
5) inicjowanie poczynań mających za cel usprawnienie akcji przesiedleńczej.

We wszystkich powiatach dawnego Województwa Śląskiego i Śląska Opolskiego oraz miastach wydzielonych Śląska Opolskiego Starostowie niezwłocznie powołają Powiatowe Komitety Osadnicze, których zadania i skład są analogiczne na szczeblu powiatowym do zadań i składu Komitetu Wojewódzkiego.

W powiatach Zawierciańskim i Będzińskim należy powołać Komitety Przesiedleńcze, których zadaniem jest współdziałanie w akcji przesiedlenia ludności z terenów powiatów na ziemie zachodnie.

Przewodniczącym Komitetu Powiatowego jest z urzędu pierwszy wicestarosta.

Komitety Powiatowe obowiązane są dwa razy w tygodniu zdawać Komitetowi Wojewódzkiemu sprawozdanie ze swej działalności.

W razie potrzeby Starostowie powołują analogiczne Miejskie względnie Gminne Komitety Osadnicze.

Wojewoda

(—) A. Zawadzki, gen. dyw.

192.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Nr Sm. I. 1/1-8/1 Katowice, dnia 5. 6. 1945 r.

Do

Obyw. Obyw. Starostów Powiatowych i Prezydentów miast wydzielonych Województwa Śląsko-Dąbrowskiego

w sprawie nadzoru nad miastami wydzielonymi z powiatowego związku samorządowego.

Stosownie do postanowień art. 73 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. poz. 555 z r. 1936) oraz wydanego na jego podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie powiatów miejskich (Dz. U. poz. 408), zo-

stały *dla celów administracji rządowej* utworzone t. zw powiaty miejskie (starostwa grodzkie). Na obszarze województwa Śląsko-Dąbrowskiego powiaty miejskie tworzą następujące miasta: Katowice, Bytom, Chorzów, Gliwice, Sosnowiec i Zabrze. Bezpośredni nadzór nad tymi miastami zarówno w zakresie administracji rządowej jak i samorządowej sprawuje wojewoda. Po połączeniu miasta Białej i Bielska starostwo grodzkie utworzone zostanie także w tym mieście.

Natomiast miasta: Będzin, Bielsko (tymczasowo), Cieszyn, Dąbrowa Górnicza, Nysa, Racibórz, Opole i Zawiercie są miastami wydzielonymi z powiatowych związków samorządowych *dla celów administracji samorządowej* (art. 3 dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej (Dz. U. poz. 141), przyczym nadzór nad organami wykonawczymi tych miast sprawuje bezpośrednio Wojewoda, ale jedynie w zakresie administracji samorządowej.

Ilekroć natomiast organa te działają w zakresie administracji rządowej, to bezpośredni nadzór nad nimi sprawuje właściwy starosta powiatowy, którego władza w tym wypadku rozciąga się na miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych.

Wojewoda Śląsko-Dąbrowski:
(—) w/z. *Ziętek*, ppłk., Wicewojewoda

193.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Nr P. O.-1e/3/45 Katowice, dnia 1 czerwca 1945

OKÓLNIK Nr 59

Ob. Starostowie i Prezydenci miast wydzielonych w sprawie opieki nad ofiarami terroru hitlerowskiego.

Stwierdziłem, że sprawa b. więźniów politycznych tj. ofiar terroru hitlerowskiego została przez niektórych obyw. Starostów i Prezydentów niedostatecznie doceniona i potraktowana zbyt ogólnie, wskutek czego nie znalazła w terenie należytego zrozumienia i zainteresowania. W myśl bowiem moich zamierzeń, wyrażonych w pismach okólnych z 8. 3. br. Nr Op. 392/13/45 i z 13. 3. br. Nr Op. 439/1/23/45/Wal. pomoc dla tych ofiar miała być wydatna i szybka. Tymczasem doszło do mej wiadomości, że w tej sprawie mało zdziałano, a co gorsza duży odsetek b. więźniów pozostaje nadal bez opieki i pomocy.

Aby w przyszłości sprawę pomocy b. więźniom sprowadzić na właściwe tory i zapewnić im skuteczną i szybką pomoc, uważam za konieczne zreformować i zreorganizować dotychczasowy stan. W związku z tym z obu cyt. wyżej okólników wyłączam sprawę b. więźniów, uważając ją w obecnej dobie jako zagadnienie bardzo ważne. Dlatego winna ona być potraktowana oddzielnie z większym jak dotychczas zainteresowaniem i troskliwością. Jestem zdania, że tym więźniom, którzy jako bojownicy za sprawę polską cierpieli w więzieniach i obozach hitlerowskich i zawsze i wszędzie okazywali swą polskość, należy się i odpowiednia pomoc ze strony Państwa i odpowiednie miejsce w Polsce Demokratycznej.

Rzeczą Komitetu, o którym mowa poniżej, wzgl. Komisji Kwalifikacyjnej, będzie ocenić, którzy ze zgłaszających się odpowiadają warunkom, by ich zaliczyć do b. więźniów z obozów hitlerowskich. Przyjąć musimy, że wśród b. więźniów niewątpliwie znajdują się też tacy, którzy przebywali wprawdzie w obozach, czy więzieniach, ale za inne przestępstwa, raczej natury pospolitej n. p. za handel, szmugiel — itp. Tych więźniów należy wyeliminować z grona faktycznych więźniów i nie traktować jako b. więźniów politycznych, ale jako zwyczajnych ubogich, udzielając im w razie koniecznej potrzeby doraźnych zapomóg z innych funduszów.

Celem zorientowania ob. Prezydentów i Starostów, jaką kategorię osób należy podciągnąć pod pojęcie b. więźniów obozów koncentracyjnych wzgl. kto może korzystać z funduszów i pomocy na ten cel przeznaczonych, ustalam następujące grupy:

1) więźniowie polityczni, którzy przebywali w więzieniach i obozach koncentracyjnych niemieckich, jako podejrzani lub skazani za działalność polityczną po 1. 9. 1939 r.;
2) wdowy i sieroty po więźniach zamordowanych w obozach koncentracyjnych lub więzieniach;
3) rodziny, których żywiciele pozostają nadal w obozach niemieckich.

W związku z powyższym zarządzam:

1) by ob. Starostowie i Prezydenci bezzwłocznie powołali do życia powiatowe, miejskie i gminne komitety, o ile tego dotychczas nie uczynili. W miastach wydzielonych należy stworzyć miejskie komitety, w powiecie należy tworzyć komitety powiatowe, miejskie (miasta niewydzielone) i gminne. Ilość komitetów gminnych winna być uzależniona od miejscowych potrzeb i liczby mieszkańców. W małych gminach wiejskich należy tworzyć jeden komitet na kilka lub więcej gmin.
2) powołane komitety nosić będą oficjalną nazwę „Powiatowy — Miejski — Gminny Komitet Opieki nad ofiarami terroru hitlerowskiego."
3) Komitety powiatowe i miejskie (miast wydzielonych) składać się będą z 5 członków, których ob. Starosta-Prezydent powoła spośród zamieszkałych na tamt. terenie b. więźniów niem. obozów koncentr. Powołani członkowie ukonstytuują się jako zarząd, wybierając spośród siebie przewodniczącego, zastępcę oraz sekretarza. Komitety urzędują w pełnym składzie.
4) Starosta — Prezydent — wyznaczy ze swej strony delegata (np. opieki społecznej), który jako łącznik będzie brał udział w posiedzeniach komitetu powiatowego — miejskiego, a to celem zapoznania się z tokiem spraw i życzeniami wspomnianych komitetów w zakresie opieki itd. Delegat taki ma tylko głos doradczy.
5) Komitety gminne i miejskie (miast niewydzielonych) składać się będą z 3 członków spośród miejscowych b. więźniów obozów koncentracyjnych, których powoła Starosta. Komitety te w tym składzie stanowić będą Zarząd.
6) Komitety miejskie (miast wydzielonych) i powiatowe wyłonią spośród siebie Komisje Kwalifikacyjne, których zadaniem będzie badanie szczegółowe każdego podania (kwestionariusza), po czym wydadzą decyzje, czy petent odpowiada warunkom objęcia go opieką przewidzianą dla ofiar terroru hitlerowskiego.
7) Zadaniem Komitetu miejskiego (miasta wydzielonego) będzie rejestracja b. więźniów i ich rodzin — przeprowadzenie dochodzeń, badanie ubóstwa i przygotowanie materiału dla Komisji Kwalifikacyjnej.
8) Zadaniem komitetów miejskich (miast niewydzielonych) i gminnych będzie rejestracja b. więźniów i ich rodzin, przeprowadzenie dochodzeń, badanie ubóstwa i przygotowanie materiału dla Komsiji Kwalifikacyjnej urzędującej przy komitecie powiatowym i wysyłanie zgłoszeń (wypełnionych kwestionariuszy) do powiatowych komitetów.
9) Zadaniem zaś komitetów powiatowych będzie po otrzymaniu przygotowanego materiału z komitetów w pkt. 8 wymienionych przekazać Komisji Kwalifikacyjnej, która prośby rozpatruje, bada, czy zarejestrowany odpowiada warunkom opieki dla b. więźniów. Na podstawie zakwalifikowanego materiału, Komitet Powiatowy przyznaje zapomogi w myśl wytycznych podanych w pkcie 17. W tym celu komitet powiatowy sporządzi listę, na którą wpisze zakwalifikowanych i uprawnionych do pomocy — według gmin. Listę tę Zarząd komitetu wręczy Staroście, który zarządzi przekazanie odpowiednich kwot na wypłatę zapomóg z subwencji otrzymanej przez Urząd Wojewódzki. Lista, o której mowa winna zawierać: imię i nazwisko, miejsce urodzenia i datę, miejsce zamieszkania oraz wysokość zapomogi. Równocześnie prześle Starosta wręczone sobie listy wypłat właściwym urzędom gminnym, na których terenie znajdują się gminne i wiejskie komitety. Magistraty i urzędy gminne po dokonaniu wypłat zapomóg na podstawie otrzymanych list płatniczych i po potwierdzeniu odbioru zapomóg przez uprawnionych, prześlą spowrotem listy płatnicze do Starostwa. Sta-

rostowie po zebraniu materiału (list wypłat) z całego sobie podległego terenu, przedłożą go Urzędowi Wojewódzkiemu — Wydział Budżetowo-Gospodarczy — dla rozliczenia się z otrzymanej subwencji.

10) Komitety miejskie (miast wydzielonych) postąpią analogicznie jak w pkcie 9.

11) Każdy ubiegający się o opiekę winien wypełnić kwestionariusz, którego wzór załącza się.

12) Opieka nad b. więźniami obozów niem. i ich rodzinami obejmuje:
  a) pomoc doraźną w formie zapomogi pieniężnej jednorazowej czy bieżącej miesięcznej — każdego czasu odwołalnej, skoro ustanie przyczyna ubóstwa wzgl. zaistnieją inne okoliczności (np. otrzymał odpowiednią pracę),
  b) prawo do wyżywienia według kat. I pracowników dla samego b. więźnia, zaś dla ich rodzin i wdów i sierót po nich według I. kategorii rodzinnych w myśl obowiązujących przepisów,
  c) prawo do korzystania z urządzeń instytucyj opieki społecznej np. szpitali, poradni lekarskich itd.,
  e) pierwszeństwo w otrzymaniu pracy przed innymi kandydatami,
  f) pomoc w otrzymaniu mieszkania.

13) Poza opieką w ścisłym tego słowa znaczeniu, wymienionym w pkcie 12) należy pełnomocnym przedstawicielom komitetów powiatowych, miejskich i gminnych zapewnić miejsce w charakterze członków:
  a) w Urzędzie i Komisji Mieszkaniowej,
  b) w Urzędzie Pośrednictwa Pracy,
  c) w Urzędzie Opieki Społecznej.

14) Sprawę pomocy w terenie należy tak zorganizować, aby zainteresowani wiedzieli, który jest dla nich właściwy komitet dla wnoszenia próśb (kwestionariuszy).

15) Należy w tych komitetach, które albo mało albo wcale nic nie zdziałały, zarządzić ponowną rejestrację. Wskazanym by było, by o rejestracji podać do publicznej wiadomości, w sposób na miejscu praktykowany n. p. przez ogłoszenie na tablicy urzędowej, przez ambonę itd.

16) Warunkiem uzyskania zapomogi pieniężnej będzie stwierdzenie rzeczywistego ubóstwa, czego dokonać mają miejscowe gminy. Ubóstwo w niniejszym znaczeniu zachodzi wówczas, kiedy ubiegający się o pomoc nie jest w możności własnymi środkami zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych.

17) Wysokość zapomogi bieżącej wynosi od 50—200 zł zaś zapomogi jednorazowej do 300,— zł. Zapomogę przyznaje się miesięcznie. Zapomogi dla członków rodziny zmarłego przyznawać należy żonie i dzieciom do lat 16. Analogicznie należy postąpić dla rodzin, których żywiciele jeszcze nie powrócili z obozów hitlerowskich.

Sprawozdanie o wykonaniu niniejszego zarządzenia wraz z dokładnym spisem wszystkich miejscowości, w których komitety zostały utworzone, i z podaniem ich składu osobowego, należy przedkładać Urzędowi Wojewódzkiemu do dnia 30 czerwca br.

Wojewoda:
w/z (—) *pplk. Ziętek,* Wicewojewoda

1 zał.

KWESTIONARIUSZ REJESTRACYJNY
dla b. więźniów polit. wzgl. dla rodzin.

1. Nazwisko i imię więźnia polit. ....
   ur. .... w ....
2. Nazwisko żony więźnia polit. ....
   ur. .... w ....
3. Nazwisko wdowy po więźniu polit. ....
   ur. .... w ....
4. Nazwisko matki, ojca więź. polit. ....
   ur. .... w ....
5. Narodowość ....
6. Obecne miejsce zamieszkania ....
7. Zawód więźnia polit. ....
8. Data wywiezienia do obozu lub więzienia ....
9. Czas pobytu w obozie lub więzieniu od — do ....
10. Miejscowość obozu lub więzienia ....
11. Data zgonu więźnia polit. ....
12. Ilość dzieci do lat 16 ....
13. Sieroty do lat 16 ....
14. Półsieroty do lat 16 ....
15. Stosunek do Volkslisty więźnia wzgl. jego rodziny ....
16 Dowody stwierdzające, że jest więźniem polit. ....

Własnoręczny podpis:
....

17. Prosi o
  a) zapomogę, pracę, przydział żywności, odzież, mieszkanie ....
....

Opinia władzy miejscowej (Gminy, Milicji Obywatelskiej): ....
....

194.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Nr P. O./1b/1/45 Katowice, dnia 1 czerwca 1945

OKÓLNIK nr 57
Instrukcja w sprawie zapomóg pieniężnych, zapotrzebowań kredytów i rozliczeń finansowo-kas.

Celem zaprowadzenia jednolitego systemu wypłacania zapomóg pieniężnych oraz rozliczeń finansowo-kasowych w gminach miejskich i wiejskich zarządzam co następuje:

I. Przebieg wypłaty wsparć.

Warunkiem przyznania petentowi zapomogi pieniężnej jest wniesienie przez niego podania wzgl. wypełnienia kwestionariusza. Gminny referat opieki społecznej zakłada następnie dla potrzebującego opieki akt osobowy, który jest podkładem wypłaconego wsparcia.

Akt osobowy winien składać się:

1) z karty tytułowej,
2) z kwestionariusza (wzór: p. pismo ok. z 13. 3. br Nr Op. 439/I/45/23/Wal. dot. op. nad zasł. w walkach o niepodległość,

3) z wywiadu domowego (wzór nr 1),
4) z decyzji,
5) z zarządzenia wypłaty (wzór pod ad 5) oraz
6) z karty likwidacyjnej (wzór nr 2).

Ad 1. Karta tytułowa winna zawierać imię i nazwisko petenta, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, znak aktu oraz rodzaj zapomogi.

Ad 2. Formę *kwestionariusza* należy dostosować do rodzaju zapomogi.

Ad 3. Przez *wywiad domowy* należy rozumieć bezpośrednie zetknięcie się z petentem w jego miejscu zamieszkania, zebrania wszelkich danych o sposobie jego życia i stwierdzenie wiarygodności podanych okoliczności naprowadzonych w podaniu wzgl. kwestionariuszu. Wywiad winien być przeprowadzony sumiennie i bezstronnie i nie powinien ograniczać się tylko na informacji jednego sąsiada, lecz możliwie sięgać do kilku źródeł.

Wywiady te należy przeprowadzać zależnie od potrzeby. Wywiad przeprowadza opiekun społeczny danego okręgu opiekuńczego, wzgl. inna osoba z ramienia gminy do tego upoważniona.

Ad 4. Po stwierdzeniu potrzeby udzielenia wsparcia gmina ustala wysokość wsparcia. Do wydawania decyzji w innych sprawach opieki może być również, powołana specjalna komisja kwalifikacyjna co zostanie każdorazowo zarządzone przez Urząd Wojewódzki. O wysokości wsparcia decyduje w gminie miejskiej: jeżeli chodzi o kwoty poniżej 100 zł kierownik referatu op. społ., zaś powyżej 100 zł prezydent miasta wydzielonego wzgl. burmistrz. Natomiast w gminach wiejskich decyduje o wysokości udzielonego wsparcia: do 100 zł naczelnik gminy, powyżej 100 zł starosta.

Ad 5. Na podstawie zapadłej decyzji o wysokości zapomogi zarządza się wypłatę według następującego wzoru:

..................................., dnia.................... 1945 r.

1. W myśl powyższej decyzji z dnia.................... ustala się miesięczną — jednorazową zapomogę na.................... zł.
2. Wciągnąć do karty likwidacyjnej.
3. Sporządzić asygnację rozchodową — wciągnąć do listy płatniczej (wzór nr 1).
4. Przedłożyć dnia.................... r. celem ponownego zbadania konieczności udzielenia dalszego wsparcia, wzgl. obniżenia lub podwyższenia go.

....
(podpis kierownika)

Ad 6. Na podstawie zarządzenia wypłaty wypełnia się *kartę likwidacyjną.*

II. Zapotrzebowanie kredytów.

Podstawą zapotrzebowania kredytów na cele opieki społecznej jest ułożenie budżetu, do którego należy wstawić kwoty wydatków na poszczególne formy opieki. Przy budżetowaniu należy opierać się na zestawieniu ilości wniesionych podań i kwestionariuszy oraz na ocenie przypuszczalnych wydatków na cele opieki społecznej. W budżecie należy umieszczać: sumy stałe, tj. wydatki, które powtarzają się regularnie oraz sumy przechodnie, t. zn. wszelkie dotacje i subwencje z Urzędu Wojewódzkiego wzgl. starostwa.

III. Wypłata wsparć i zapomóg oraz sposób rozliczenia.

Urząd Wojewódzki przekazywał będzie zaliczki na wypłatę zapomóg. Starostwa rozdzielają te zaliczki między podległe im gminy miejskie i wiejskie, które dokonują wypłaty zasiłków za pomocą list płatniczych (wzór nr 3), sporządzonych na podstawie kart likwidacyjnych ujętych w formie kartoteki (wzór nr 2).

Otrzymujący zapomogę potwierdza własnoręcznie odbiór kwoty, przy czym analfabeci umieszczają w miejsce podpisu 3 krzyżyki w obecności wypłacającego, który wypłatę zaświadcza swym podpisem.

Każda lista płatnicza winna być następnie podpisana przez wypłacającego i burmistrza (naczelnika gminy) lub jego zastępcę.

Urzędy gminne (Magistraty) po dokonanej wypłacie przedkładają oryginały list płatniczych starostwom. Przebitkę list płatniczych z klauzulą „Potwierdza się, że kwoty wyżej wymienione zostały osobom wymienionym w spisie od nr.................... do nr.................... wypłacone, a oryginał tej listy wysłany został do Starostwa w.................... pod Nr....................“ wraz z podpisem kierownika zostają w kasie gminnej jako dowód kasowy.

Starostwa oraz magistraty miast wydzielonych przedkładają rozliczenie z otrzymanych sum Urzędowi Wojewódzkiemu — Wydziałowi Budżetowo-Gospodarczemu — powołując się przy tym na datę i nr asygnacji, z jakiej następuje rozliczenie oraz datę i nr pisma Wydziału Opieki Społecznej dot. odnośnego kredytu.

Rozliczenie winno najpóźniej nastąpić w terminie 6-tygodniowym przy czym niewypłacone kwoty pod koniec okresu budżetowego winny być najpóźniej w dniu 31 marca zwrócone Urzędowi Wojewódzkiemu i wypłacone do kasy urzędu skarbowego na Ogólny Zarząd Skarbowy z powołaniem się na część, dział, rozdział, paragraf odnośnego kredytu oraz na datę i numer asygnacji, z której zwrot następuje.

Wojewoda Śląsko-Dąbrowski
w/z ppłk. Ziętek, I. Wicewojewoda.

3 załączniki *Wzór nr 1*

WYWIAD DOMOWY

Nazwisko i imię podopiecznego .... ulica ....
Lista narodowa nr.................... Przynależność gminna....................

Dom i otoczenie: (Należy podać — położenie mieszkania — mieszkanie suche — wilgotne — ciemne — wysokość czynszu — czy zalega z czynszem?)

Członkowie rodziny: (Ilość członków rodziny — ich wiek — kto pracuje)

Widoczne cechy zubożenia: (Wygląd poszczególnych członków rodziny — odzież — stan zdrowotny — kalectwo — niezdolność do pracy wskutek choroby— itp.).

Źródło utrzymania: (Kto zarabia — ile — gdzie pracuje — czy korzysta z jakich instytucyj społecznych — zaradność członków rodziny w zaspakajaniu potrzeb materialnych itp.)

Widoczne i przypuszczalne powody zubożenia: (Kalectwo, spowodowane działaniami wojennymi wzgl. przebywaniem w obozie koncentr., inne powody niezdolności do pracy)

Stosunki społeczne środowiska: (Przyczyny ubóstwa i charakterystyka środowiska, w którym rodzina żyje)

Uwagi opiekuna społecznego:

...................................., dnia.................... 1945 r. ....

podpis opiekuna społ., wzgl. przeprowadzającego wywiad

Magistrat miasta .... *Wzór nr 2*
Urząd Gminny ....
Referat Op. Społ. ....
Znak aktu ....

KARTA LIKWIDACYJNA
wypłaconego wsparcia ....

Nazwisko i imię ....
Data urodzenia .... miejsce urodzenia ....
Miejsce zamieszkania .... ulica .... nr ....
Stan cywilny — żonaty — kawaler — niezamężna — wdowa — rozwiedziony — zamężna — bezdzietna — ilość dzieci ....

zarządzenie wypłaty		przyznana kwota		zasiłek za okres	Podpis		Data wypłaty i nr asygnaty rozchod.	Uwagi zn. wypłacającego zasiłek
Nr	Data	zł	gr		referenta	kier.		

Magistrat miasta .... *Wzór nr 3*
Urząd Gminny ....
Referat Op. Społ ....
Znak aktu ....

LISTA PŁACY ZAPOMÓG
za czas od .... do ....

L. p.	Znak aktu	Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	kwota		Pokwitowanie
				zł		

195.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Nr P. O.-1/2/45 Katowice, dnia 1 czerwca 1945 r.

OKÓLNIK Nr 58

Ob. Starostowie Powiatowi oraz Prezydenci miast wydzielonych w sprawie opieki nad najuboższą ludnością

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi o opiece społecznej, zawartymi w ustawie z dnia 16. 8. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726) o opiece społecznej, — zarządzam bezwłoczne zorganizowanie w gminach wiejskich i miejskich *akcji opieki nad najbiedniejszą ludnością* w/g następujących zasad:

I. Uprawnieni do opieki:

Prawo do opieki mają osoby nie mające żadnych dochodów ani też własnego majątku, względnie których dochód nie wystarcza na pokrycie najniezbędniejszych kosztów utrzymania, a w szczególności:

1. Osoby i ich rodziny niezdolne do pracy wskutek ułomności fizycznych i umysłowych lub podeszłego wieku (kobiety lat 60, mężczyźni lat 70), którzy nie otrzymują ani rent ani pensyj emerytalnych.
2. Rodziny polskie, których żywiciele zostali przymusowo zabrani do robót w Rzeszy niemieckiej lub do służby w wojsku niemieckim oraz rodziny, których żywiciele zaginęli w czasie wojny począwszy od 1. 9. 1939 r.
3. Rodziny oficerów powołanych do służby w wojsku polskim, od których rodzina nie posiada od dłuższego czasu żadnych wiadomości lub z powodu utrudnień komunikacyjnych nie otrzymuje żadnej pomocy, wreszcie rodziny oficerów, którzy na wojnie zaginęli.
4. Emeryci państwowi, samorządowi oraz przedsiębiorstw publicznych i prywatnych do czasu uzyskania przez nich renty wzgl. pensji emerytalnej, oraz rodziny pozostałe po wymienionych a więc żona i małoletnie dzieci do lat 18-stu.
5. Osoby wzgl. ich rodziny, których położenie materialne zmieniło się zasadniczo na niekorzyść z przyczyn od nich niezależnych wskutek czego popadli w ubóstwo, uzasadniające korzystanie z tej formy opieki.

Prawo do opieki mają wyłącznie osoby narodowości polskiej, przy czym w wypadkach wątpliwych rozstrzyga burmistrz wzgl. naczelnik gminy, według własnego uznania po dokładnym zbadaniu sprawy i przy zachowaniu bezstronności.

II. Forma opieki:

Opieka, o której mowa, obejmuje:

1. Udzielanie jednorazowej zapomogi lub stałej miesięcznej każdego czasu odwołalnej, jeżeli zmienią się na korzyść warunki materialne osób korzystających z zapomogi.
2. Pomoc lekarska.
3. Przydział żywności według obowiązujących norm.
4. Zapośredniczanie członków rodzin do odpowiednich prac.
5. Pokrywanie części kosztów pogrzebu.
6. Korzystanie z kuchni ludowych.

Warunkiem do uzyskania zapomogi pieniężnej jest rzeczywiste ubóstwo, które zachodzi wtedy, kiedy upraw-

niony własnymi środkami nie może zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych, a nie ma krewnych ustawowo zobowiązanych do jego utrzymania.

Koszty opieki osób, które nie mają prawa do trwałej w myśl cyt. ustaw, pokrywać będzie Urząd Wojewódzki — Wydz. Opieki Społ. Wykaz tych osób prześlą urzędy gminne przez właściwe wydz. powiatowe według załączonego wzoru nr 2 wraz z wypełnionym kwestionariuszem nr 1 tut. Urzędowi w terminie do 10 każdego miesiąca.

III. Wysokość zapomogi:

1. Wysokość zapomogi stałej dla osób samotnych ustala się na kwotę 60 zł, zaś dla rodzin wymienionych pod 1, 2, 4 i 5 na kwoty 150 zł, przy czym na żonę przypada 30 zł, na każde dziecko do lat 14 — 20 zł. O ile żywiciel nie żyje żona pobiera 60 zł, zaś na każde dziecko do lat 16-stu otrzymuje 20 zł.
2. Zapomoga miesięczna dla rodzin oficerów wynosi dla dla żony 5 zł dziennie, dla każdego dziecka poniżej lat 14-tu 3 zł dziennie, jeśli chodzi o miasta. Stawki w gminach wiejskich wynoszą dla żony 4 zł dziennie, dla dziecka 2 zł dziennie.
3. W wyjątkowych wypadkach można przyznawać jednorazową zapomogę, której wysokość nie może przekraczać 200 zł.

Osoby otrzymujące renty, których wysokość nie przekracza kwot wyżej ustalonych, mogą ubiegać się o wsparcie wyrównawcze, o ile odpowiadają warunkom ubóstwa. Przykład: rodzina składająca się z 4-rech osób (ojca, matki i dwojga dzieci), której dochód z renty wynosi np. 65 zł, otrzymuje zapomogę do wysokości 65 zł.

Jeżeli osoby otrzymują rentę wzgl. posiadają inne dochody równające się wysokości zapomogi, jaka by się im należała, gdyby nie mieli żadnych dochodów, — mogą korzystać z innej formy opieki — z wyłączeniem jednak zapomogi pieniężnej.

IV. Sposób postępowania celem uzyskania zapomogi oraz ich wypłata.

1. Prośbę o zapomogę należy zgłosić w Urzędzie Gminnym lub w Magistracie, właściwym ze względu na miejsce faktycznego zamieszkania petenta.
2. Zgłaszający winien wypełnić kwestionariusz w/g załączonego wzoru z dołączeniem potrzebnych dokumentów.
3. Urzędy gminne zaprowadzą dokładną ewidencję osób objętych wymienioną akcją i założą dla każdego petenta akt osobowy załączając do niego wszystkie potrzebne dokumenty lub ich odpisy wzgl. na akcie uczynią odpowiednią adnotację.

Wypłatę i rozliczenie z otrzymanych subwencyj ustali instrukcja rachunkowo-kasowa.

Magistraty i urzędy gminne winne w zasadzie wypłacać zapomogi dla wyżej wymienionych z funduszów gminnych. Urząd Wojewódzki w miarę możności finansowych będzie udzielał dotacyj.

Wojewoda
w/z (—) *Ppłk. Ziętek*, Wicewojewoda

2 załączniki

Wzór nr 1

KWESTIONARIUSZ
do uzyskania wsparcia.

1. Imię i nazwisko ubiegającego się o wsparcie: ....
2. Adres ....
3. Dla kogo prosi o wsparcie — zapomogę ....
4. Uzasadnienie prośby ....
5. Od kiedy zamieszkuje w gminie? ....
6. Gdzie zamieszkiwał do dnia 1. 9. 1939 r. ....
7. Skąd przybył? ....
8. Zawód ....
9. Stosunek do „Volkslisty“ ....
10. Czy ubiegający się o wsparcie otrzymuje rentę, od kogo i w jakiej wysokości ....
11. Czy ubiegaj. o wsparcie przysługuje renta, emerytura lub inne świadczenie, z jakiej instytucji i z jakiego tytułu ....
12. Wymienić członków rodziny, ich zatrudnienie i wysokość wynagrodzenia miesięcznego ....
13. Wymienić krewnych, zobowiązanych do utrzymywania ubiegającego się o wsparcie ....
14. Inne uwagi: ....

.........., dnia.......... 1945 r.

Załączniki: Świadectwo lek. niezdolności do pracy itp. *(podpis ubieg. się o wsparcie)*

Opinia władzy miejscowej ....

Należy wypłacić zapomogę — wsparcie w wysokości .... zł

(Podpis władzy miejscowej)

Wzór nr 2

LISTA WYPŁATY WSPARĆ I ZAPOMÓG

za czas od.......... r. do.......... r. dla osób nie mających prawa do stałej opieki gminnej.

L. p.	Znak aktu	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Kwota gr	Pokwitowanie

.........., dnia.......... 1945 r.

(podpis burmistrza wzgl. naczelnika gminy)

196.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

L. cz.: Pra I — 80/45 Katowice, 7 czerwca 1945

OKÓLNIK

w sprawie wygaśnięcia pełnomocnictw.

Rada Ministrów w Warszawie powzięła w dniu 26 marca 1945 roku uchwałę, mocą której odwołała wszystkich pełnomocników władz centralnych, wysłanych swego czasu na obszar nowo odzyskanych ziem Polski, a obecnie podporządkowanych mnie wzgl. Obyw. Starostom.

Ponieważ w myśl tej uchwały pełnomocnictwa wysłanych delegatów wygasły, wzywam przeto niniejszym Obyw. Starostę — Prezydenta — Burmistrza — o wydanie we właściwym zakresie działania zarządzeń, aby w razie pojawienia się jakiejś osoby, legitymującej się pełnomocnictwem władz centralnych, wydanym przed 26 marca 1945 r., oświadczeniom i wnioskom tej osoby nie dano posłuchu i pełnomocnictwo jej odebrano i mnie nadesłano.

Wojewoda:
w/z (—) *ppłk. Ziętek,* Wicewojewoda

197.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

L. dz. Pr/6/d/19/45 Katowice, dnia 5 czerwca 1945

OKÓLNIK Nr 72

Ob. Ob. Starostowie i Prezydenci miast wydzielonych

w sprawie opłat za korespondencję.

Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów w Katowicach pismem z dnia 23. 5. br. donosi, iż niektóre urzędy przesyłają urzędowe przesyłki listowe za zniżoną opłatą w sprawach wogóle nie należących do zakresu działania administracji państwowej. W szczególności urzędy samorządowe (urzędy gminne) wysyłają korespondencję za zniżoną opłatą w sprawach rzekomo należących do poruczonego im zakresu działania (z napisem na kopertach: „sprawa urzędowa w poruczonym zakresie działania") mimo, iż dotyczy ona spraw należących do ich własnego zakresu działania.

Nieumiejętne zrozumienie przepisów rozporządzenia Kierownika Resortu Komunikacji, Poczt i Telegrafu zmieniającego brzmienie § 1 rozporządzenia Ministrów Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dn. 22. 7. 1933 o listowych przesyłkach urzędowych (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 448) ukróca w sposób wydatny dochody Państwa i przeładowuje urzędy nadmiarem niepotrzebnej korespondencji.

Z tego powodu zarządzam:

Wszystkie urzędy podległe Urzędowi Wojewódzkiemu winny z natychmiastową mocą:

1) ograniczyć nadawanie korespondencji za opłatą kredytową wyłącznie do wypadków ściśle określonych w przepisach i wysłaną korespondencję dokładnie sprawdzać, czy wśród przesyłek niema korespondencji podlegającej zwykłej, pełnej opłacie pocztowej;
2) na życzenie urzędów pocztowych mają urzędy wysłać swoich przedstawicieli do lokalu pocztowego, celem sprawdzenia treści urzędowych przesyłek listowych, co do których istnieje podejrzenie, iż zostały niesłusznie nadane za zniżoną opłatą kredytowaną.

   Dyrekcja Poczt wydała w tej sprawie odpowiednie instrukcje do wszystkich urzędów i agencji pocztowych Województwa Śląsko-Dąbrowskiego, aby przesyłki urzędowe, podejrzane iż zawierają treść nieurzędową, otwierane były celem sprawdzenia dorywczego wyłącznie przez przedstawiciela wysyłającego urzędu, w obecności delegata poczty;
3) wysyłające urzędy państwowe i samorządowe winny pisma wysyłane do osób prywatnych w wyłącznym interesie tychże osób nadawać zupełnie nieopłacone, z napisem: „sprawa urzędowa — opłatę uiści adresat".

W ten sposób przerzuca się opłaty za korespondencję w wyłącznym interesie petenta na adresata, przysparzając Skarbowi Państwa dochodów z normalnych opłat pocztowych.

Zwracam uwagę, iż ze względu na interes Skarbu Państwa wskazana jest ścisła współpraca wszystkich urzędów podległych Urzędowi Wojewódzkiemu z urzędami pocztowymi i agencjami, a to celem odciążenia budżetu Urzędu Wojewódzkiego, jak i celem zwiększenia dochodów poczty.

O niniejszym zarządzeniu należy pouczyć wszystkie podległe Obywatelowi Staroście (Prezydentowi) placówki służbowe w terenie, w szczególności zaś gminom udzielić wyczerpujących objaśnień, w jaki sposób zgodnie z przepisami korzystać mają z opłat kredytowanych. W wypadkach wątpliwych zwracać się należy do tut. Urzędu o rozstrzygnięcie, zaś przy sprawach niejasnych, informacji udzielą każdorazowo urzędy pocztowe i agencje, które w tym kierunku otrzymały wyczerpujące instrukcje.

Wojewoda:
w/z (—) *ppłk. Ziętek,* Wicewojewoda

198.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Nr Sm. I. 1/3-80 Katowice, dnia 12 czerwca 1945

Do

Ob. Ob. Starostów Powiatowych i Prezydentów miast wydzielonych Woj. Śląsko-Dąbrowskiego w sprawie zajmowania budynków szkolnych na inne cele.

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 19 kwietnia 1945 r. Nr III 4212/45 zawiadomiło Ministerstwo Administracji Publicznej o zdarzających się wypadkach zajmowania przez różne urzędy i instytucje budynków szkolnych na cele nie związane ze szkolnictwem.

W związku z tym Ministerstwo Administracji Publicznej pismem okólnym z dnia 25 maja r. b. L. dz. I. Org. 6460/45 zwróciło uwagę na to, iż zajmowanie budynków szkolnych, a pozostających w dyspozycji Ministerstwa Oświaty, na cele niezgodne z ich przeznaczeniem, utrudnia w bardzo poważnym stopniu akcje Ministerstwa Oświaty, zmierzającą do odbudowy i organizacji szkolnictwa.

Rozwój szkolnictwa w latach okupacji znacznie ucierpiał i został zahamowany na obszarze całego Państwa. Odbudowa jego wymaga dziś współpracy i pomocy ze strony wszystkich władz. Organy administracji publicznej, będące czynnikiem decydującym w terenie, winny w pierwszym rzędzie stać na straży potrzeb oświaty i nie dopuszczać do ograniczenia możliwości powrotu szkół do budynków im przynależnych.

W związku z tym zarządzam, aby Ob. Ob. Starostowie i Prezydenci miast nie dopuszczali do zajmowania budynków szkolnych na inne cele w przyszłości; w odniesieniu do budynków już zajętych należy w porozumieniu z władzami szkolnymi wystąpić z żądaniem przekazania ich na właściwy użytek. Niezależnie od tego należy mi donieść, jakie budynki szkolne zostały zajęte i przez kogo.

Ob. Starostowie wydadzą dalsze zarządzenia gminom miejskim i wiejskim, wchodzącym w skład powiatu.

Wojewoda:
w/z (—) *ppłk. Ziętek,* Wicewojewoda

199.

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski

Zn. AH/XI/0. 2. 4/310/45 Katowice, 14 czerwca 1945
257/I.

OKÓLNIK Nr 85

Ob. Starostowie i Prezydenci miast wydzielonych Wojew. Śląsko-Dąbrowskiego

w sprawie utworzenia powiatowych referatów spółdzielczości.

W związku z rozporządzeniem Ministerstwa Aprowizacji, Spółdzielczości i Handlu L. V. I. 148/45 zarządzam co następuje:

1. we wszystkich Starostwach powiatowych i magistratach miast wydzielonych mają być utworzone od dnia 1. VII. b. r. referaty do spraw spółdzielczości, o ile takowe jeszcze nie istnieją;
2. referat ten powinien być przydzielony jednemu z pracowników Starostwa, który zna ideologię spółdzielczości i brał czynny udział w ruchu spółdzielczym;
3. w razie braku takiego człowieka należy przydzielić dział ten referentowi Aprowizacji i Handlu;
4. w miastach wydzielonych i w tych Starostwach, które wykazują żywy ruch spółdzielczy, mogą być zaangażowani nowi odpowiednio wykształceni pracownicy jedynie w tym wypadku, gdy powierzenie referatu spółdzielczości napotkałoby na trudności z powodu braku odpowiednich dotychczasowych pracowników, lub też ich przepracowania;
5. o utworzeniu referatów spółdzielczości należy zawiadomić Urząd Wojewódzki, Dział spółdzielczości do dnia 1. VII. 1945 r., podając nazwisko referenta i jego krótki życiorys z zaznaczeniem, czy jest to dotychczasowy, czy też nowy pracownik.

Instrukcje dla referatów powiatowych spółdzielczości wysyła się równocześnie.

Za Wojewodę:
(—) Inż. Zarzycki,
w/z p. o. Naczelnika Wydziału

INSTRUKCJA

dla Powiatowych Referatów Spółdzielczości.

Do obowiązków referatów spółdzielczości należą:

1. Koordynacja gospodarczej działalności spółdzielni z gospodarką państwową na terenie powiatu, lub miasta wydzielonego.
2. Współdziałanie z Okręgowymi Związkami Rewizyjnymi Spółdz. R. P. przy opracowywaniu sieci spółdzielni, oraz ich zakładaniu, a także czuwanie nad ich działalnością i rozwojem.
3. Współdziałanie, udzielanie pomocy, informacji itp. przy zakładaniu na terenie powiatu sieci szkolnictwa spółdzielczego przez władze szkolne, oraz przez Związki Spółdzielcze.
4. Obrona interesów spółdzielni wobec władz państwowych, wojskowych, administracyjnych i innych przed wszelkiego rodzaju posunięciami, godzącymi w interesy spółdzielczości, a niezgodnymi z ustawą o spółdzielniach i dekretami, dotyczącymi spółdzielczości.
5. Czuwanie nad zdrowym układem stosunków między handlem prywatnym i spółdzielczym z punktu widzenia interesów społeczeństwa i Państwa w kierunku pierwszeństwa handlu spółdzielczego i reglamentowanego przed prywatnym.
6. Opracowywanie projektów zmierzających do ukrócenia metod dzikiego handlu, handlu ulicznego, reglamentacja handlu wolnego.
7. Współdziałanie na terenach nowowyzwolonych przy przejmowaniu i zabezpieczaniu obiektów poniemieckich i bezpańskich na rzecz spółdzielni i ew. innych instytucji społecznych, oraz powoływanie do życia zamkniętych przez okupanta placówek.
8. Pomoc w propagandzie spółdzielczości za pośrednictwem prasy i innych dostępnych środków.
9. Reprezentowanie powiatowej władzy administracji państwowej w sprawach spółdzielczości.
10. Referat spółdzielczości nie może się ograniczać w swej pracy do opieki nad spółdzielniami handlowymi i rolniczymi, lecz obejmować również swoją opieką wszystkie inne formy i przejawy ruchu spółdzielczego, a więc w pierwszym rzędzie tak aktualną dziś spółdzielczość budowlano-mieszkaniową, rolniczo-przetwórczą i wytwórczą, spółdzielnie rzemieślnicze oraz kredytowe i wszystkie inne.

200.

MINISTERSTWO ZDROWIA
Nr Org. 1503/45 Warszawa, 29 maja 1945

Do

Ob. Naczelnika Wojew. Wydz. Zdrowia w Katowicach

w sprawie pomocy lekarskiej dla repatriantów i osiedleńców.

Doceniając wielką wagę akcji osiedleńczej na terenach przyłączonych — Ministerstwo Zdrowia zarządza, co następuje:

Od dnia dzisiejszego, aż do odwołania, wszyscy repatrianci, przesiedleńcy, powracający z obozów w Niemczech oraz osiedleńcy na nowych terenach mają prawo do bezpłatnego leczenia we wszystkich zakładach leczniczych państwowych, samorządowych i społecznych oraz t. p.

Zarządzenie to wydaje się ze względu na państwową doniosłość akcji osiedleńczej.

Minister Zdrowia:
(—) Dr. Franciszek Litwin

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski
Wydział Zdrowia
Nr Z. 22/6 Katowice, 15 czerwca 1945

Obyw. Starostowie Powiatowi i Grodzcy Lekarze Powiatowi i Grodzcy i Zarządy wszystkich Szpitali Województwa Śląsko-Dąbrowskiego

przesyła się do wiadomości i wykonania.

Za Wojewodę:
(—) Dr K. Stawarski,
Naczelnik Wydziału Zdrowia

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

PRZETARGI PUBLICZNE.

PRZETARG PUBLICZNY

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski rozpisuje niniejszym

przetarg publiczny

na wykonanie robót budowlanych w budynkach mieszkalnych Katowice-Ligota.

Formularze ofertowe są do nabycia w Urzędzie Wojewódzkim, Wydział Kom.-Bud., pokój Nr 542 w godzinach urzędowych.

Oferty należy składać w pokoju Nr 518 najpóźniej do dnia 2 lipca 1945 r. do godz. 12-ej, w którym to terminie nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

(—) Dr Inż. Kaufman,
Naczelnik Wydziału Kom.-Bud.

PRZETARG PUBLICZNY

Wydział Powiatowy w Bytomiu rozpisuje

przetarg publiczny na wykonanie generalnego remontu budynku Starostwa i Wydziału Powiatowego w Bytomiu

przy ul. Korfantego Nr 34.

Bliższych danych odnośnie mających być wykonanych robót udzieli Ref. Budowlany w gmachu Starostwa, pokój 24. Termin składania ofert: *10 dni od daty ogłoszenia przetargu.*

Przewodniczący Wydz. Powiatowego
Starosta
(—) Dr Nantka Namirski

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że:

1. Franciszek, Józef *Kapusta*, górnik, stanu wolnego, zamieszkały w Porębie, nr domu 56, powiat Cieszyn, syn Józefa Kapusty, przebywającego w Ameryce i jego żony Weroniki z Mikołajczyków Kapuściny — zmarłej w Pietwaldzie, powiat Frysztat;
2. służąca Maria Gertruda *Simkówna* (Simka), stanu wolnego, zamieszkała w Starej Wsi, powiat Pszczyna, córka hutnika Franciszka Simki, zmarłego w Piasku i jego żony Waleski z Greifów Simkowej, zmarłej w Król. Hucie, obecnie Chorzów —

chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić powinno w Urzędzie gminnym w Starej Wsi i w Dzienniku Urzędowym.

Stara Wieś, dnia 9 czerwca 1945 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego:
Kokot

52

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że:

1. kawaler *Klimczak* Władysław, rolnik zamieszkały w Bielsku, ul. Wiejska nr 27, oraz
2. niezamężna Helena *Świerczkówna*, bez zawodu, zamieszkała w Goczałkowicach-Zdroju, Kolonia Bór II,

chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Goczałkowicach-Zdroju, w Bielsku i w Śląsko-Dąbr. Dzienniku Wojewódzkim.

Goczałkowice-Zdrój, dnia 7. 6. 1945 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego:
Żemla

53

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że:

1. Jan Julian *Kwiecień*, urzędnik prywatny, zamieszkały w Będzinie, ul. Małachowskiego nr 45,
2. Hildegarda, Maria *Głowianka*, bez zawodu, zamieszkała w Szopienicach, ul. Sienkiewicza nr 10

chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić powinno w Urzędzie Gminnym w Szopienicach i w Dzienniku Wojewódzkim.

Szopienice, dnia 15 czerwca 1945 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego:
w/z *A. Czora*

54

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że:

1. Władysław *Mańdok*, urzędnik kupiecki, stanu wolnego, zamieszkały w Dziedzicach, ul. Krasińskiego 8,
2. Anna Gertruda *Kucz*, stanu wolnego, zamieszkała w Dziedzicach, ul. Krasińskiego 8

chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić powinno w Bieruniu Nowym, Dziedzicach i w Dzienniku Wojewódzkim.

Bieruń, dnia 11 czerwca 1945 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego:
w/z *Henslok*

46

ZGUBIONE DOKUMENTY.

Unieważnia się skradzioną kartę rejestracyjną, wystawioną przez Rejonową Komendę Uzupełnień, Katowice na nazwisko *Piechniczek Hubert*, zamieszkały Szopienice, ul. Miraszewskiego 4. 47

Unieważnia się zgubione zaświadczenie rejestracyjne i kartę reklamacyjną wystawioną przez Rejonową Komendę Uzupełnień Katowice oraz zaświadczenie pracy wydane przez Zakłady Hutnicze Szopienice na nazwisko *Majewski Edward*, Szopienice, Ściborskiego 1a. 48

Unieważnia się zgubiony dowód osobisty wystawiony przez Urząd Gminny Bronowice Małe oraz Świadectwo rejestracyjne i paszport samochodu „Wojsko Polskie — Poczta polowa 65608" na nazwisko kapral *Wiertek Józef*, Katowice, Zamkowa 56. 49

Unieważnia się zgubione świadectwo szkolne, wystawione przez Szkołę Powszechną w Dąbrowie oraz 2 przepustki wystawione przez kopalnię w Jaworznie, pow. Chrzanów na nazwisko *Dziubek Ferdynand*, zamieszkały w Dąbrowie, pow. Chrzanów Nr 118. 51

Unieważnia się skradzioną kartę rejestracyjną, wystawioną przez Rejonową Komendę Uzupełnień na nazwisko Sapiński Witold, zamieszkały Zawiercie, ul. Amatorska 11. 55

Unieważnia się skradzioną książeczkę wojskową wystawioną przez Rejonową Komendę Uzupełnień Sosnowiec oraz zaświadczenie pracy ciesielskiej wystawione przez firmę „Urban" w Goldberg na nazwisko Knapik Antoni, Sosnowiec, ul. Daleka 1. 57

Unieważnia się skradzione zaświadczenie rejestracyjne wystawione przez Rejonową Komendę Uzupełnień Wadowice oraz dowód pracy wystawiony przez Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe, Katowice na nazwisko *Matla* Franciszek, Chropaczów, Bytomska 2. 58

Unieważnia się skradzioną legitymację służbową Nr 907, wystawioną przez Dyrekcję Lasów Państwowych Bytom na nazwisko Kalinowski Zdzisław, zamieszkały Będzin, ul. Promyka Nr 3. 59

Unieważnia się skradzione zaświadczenie rejestracyjne wystawione przez Rejonową Komendę Uzupełnień Katowice, oraz legitymację Związku Powstańców Śląskich na nazwisko Pytlik Franciszek, Mysłowice, Pszczyńska 22. 60

Redakcja i Administracja: Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski, ul. Jagiellońska 25, I, pok. 244, tel. wewn. 444 i 452

Za Redakcję: Dr. P i o t r B a ł o w s k i.

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojewódzkiego Śląsko-Dąbrowskiego, Katowice, Francuska 33, w podw., tel. 327-54

Druk. Urz. Śl.-D. 804/VI/45 (3000) — R. 1290